

การพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก”
เพื่อการส่งออกของจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดชัยภูมิ
The Development of Network and Agricultural Product “Chilli”
for Exportation Cases Nakhon Ratchasima and Chaiyaphum

เกรียงศักดิ์ โชควรกุล และเสษฐวิวัฒน์ โชควรกุล
Kreangsak Chokwarakul and Settawat Chokwarakul
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mali: dr.kreang@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์การเกษตร “พริก” เพื่อการส่งออกของจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดชัยภูมิ เป็นการศึกษาเพื่อการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์พริกเพื่อการส่งออก ได้ศึกษาสภาพการดำเนินการและสภาพปัญหาของการดำเนินการในการพัฒนา เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์พืชเกษตรพริก ซึ่งได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรผู้ปลูกพริกในจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดนครราชสีมา โดยผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์พบว่า 1) แนวทางการสนับสนุนการแปรรูปพริกเพื่อการส่งออกคือ 1.1) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ 1.2) สร้างผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบที่ดี 1.3) เชื่อมโยงเครือข่ายการแปรรูปแบบครบวงจร 2) แนวทางการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายของประชาชนผู้ปลูกพริก คือ 2.1) กำหนดความชัดเจนของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ 2.2) สร้างและสานสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในชุมชน 2.3) การสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานของรัฐ 2.4) สร้างภาวะผู้นำสู่การสร้างเครือข่าย 3) แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์พริก คือ 3.1) เพิ่มความหลากหลายในการแปรรูป 3.2) ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย 3.3) จุดจำหน่ายสะดวกต่อนำซื้อขาย 4) แนวทางการเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์พริก คือ 4.1) กำหนดราคากลางที่ชัดเจน 4.2) สร้างโอกาสทางการตลาด 4.3) สร้างมาตรฐานและปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของตลาด

คำสำคัญ: การพัฒนา; เครือข่าย; ยกระดับ; การส่งออก

Abstract

The study titled “Network development and product enhancements Agriculture, “chilli” for export. Of Nakhon Ratchasima and Chaiyaphum”. The research studied to develop the network and alleviate chili as agricultural product. The study involved sample group of chili farmers in Nakhon Ratchasima and Chaiyaphum. The results are consistent with the objectives, suggesting that the following discoveries: 1) Strategies in fostering chili processing for exports: 1.1) Supports provided by governmental offices. 1.2) Create a quality product from quality raw materials. 1.3) Connect the product processing network to create a full-range capability. 2) Strategies in fostering chili grower network formation: 2.1) Identify the responsible governmental office. 2.2) Foster a strong connecting-bond among the community. 2.3) Provide the governmental resource aid 2.4) Foster leadership in network creation. 3) Strategies in creating added value to chili products: 3.1) Increase the processing variety. 3.2) Modern-looking package design. 3.3) Attractive sales facility. 4) Strategies in increasing market channels for chili products: 4.1) Set a clear reference pricing. 4.2) Create marketing opportunity. 4.3) Maintain standards and sufficient supply matching the market demand.

Keywords: The Development; The Network; Elevated Levels Higher; Export Means

1. บทนำ

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดธุรกิจชุมชน อันเกิดจากการนำเอาทรัพยากรและภูมิปัญญาของท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชน อาทิเช่น พริกพืชเกษตรที่สร้างรายได้ เชื่อมโยงระดับคุณภาพชีวิตตั้งแต่พื้นที่ชุมชนเล็กๆ ไปจนถึงขั้นการส่งออก สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกพริกไม่น้อยกว่า 474,717 ไร่ ต่อปี ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดนครราชสีมา ถือเป็นอันดับหนึ่ง

รองลงมาคือ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีพื้นที่การปลูกพริก ราว 53,463 ไร่ โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย อังกฤษ ฟิลิปปินส์ และญี่ปุ่น ทั้งนี้ ผลพวงจากการผลิตดังกล่าว ทำให้เงินสะพัดในธุรกิจพริกไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี (National Bureau of Agricultural Commodity and Food Standards, 2014)

นอกจากนี้แล้ว พริกยังเป็นพืชชนิดหนึ่ง ที่คนไทยรู้จักและคุ้นเคยกันดี ซึ่งจะนำพริกมาใช้ในการปรุงอาหารเพื่อเพิ่มรสชาติให้อาหารมีรสจัด อีกทั้งพริกยังเป็นพืชสมุนไพรทั้งใบและทั้งผล

และยังเป็นไม้ประดับได้อีกด้วย ซึ่งชุมชนท้องถิ่น ชาวบ้านส่วนใหญ่ปลูกพริกเป็นพืชไร่ เพื่อเป็น รายได้เสริมให้กับครอบครัว แต่ผลผลิตที่ได้ราคา ขายไม่แน่นอน ซึ่งขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลางที่มาจาก ที่อื่นจะให้ราคาในอดีตที่ผ่านมาได้กตราคา กับชาวบ้านอย่างมาก และชาวบ้านเองก็ยังขาด ความรู้ในการปลูก และกรรมวิธีการผลิต เพื่อจำหน่ายทำให้พริกที่ปลูกมีคุณภาพไม่ได้ มาตรฐานเท่าที่ควร เพราะขาดความรู้ด้าน การเกษตรและกรรมวิธีที่ถูกต้อง จึงสมควรอย่างยิ่ง ที่จะหันกลับมาศึกษาค้นคว้าการผลิตพริกกัน อย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีมาตรฐาน สามารถแปรรูป เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพได้ หลากหลายมากขึ้น สนองความต้องการของตลาด ได้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ประเทศ ที่มุ่งส่งเสริมให้คนในสังคมอยู่ร่วมกัน อย่างสงบสุข เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ และยั่งยืน ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็ว คาดการณ์ได้ยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การพัฒนา ประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 11 จึงจำเป็นต้องกำหนดทิศทาง และยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม โดยเร่งสร้าง ภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยง และเสริมรากฐาน ของประเทศด้านต่างๆ ให้เข้มแข็ง ควบคู่กับการให้ ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทย ให้มีคุณภาพ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์ จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้

และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิต และการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ซึ่งให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและ สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน เพื่อให้ภาค เกษตรเป็นฐานการผลิตอาหารและพลังงาน ที่มีความมั่นคง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพและ ศักยภาพการผลิตภาคเกษตร สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และสัตว์น้ำ รวมถึง เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมและเป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า เกษตร บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและ ความรู้สร้างสรรค์ การสร้างความมั่นคงในอาชีพ และรายได้ให้แก่เกษตรกรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ขณะเดียวกันให้ความสำคัญ กับการสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน ชีวภาพทั้งในระดับครัวเรือน ชุมชน และประเทศ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ภาคเกษตรสามารถพึ่งตนเอง ได้และเผชิญกับปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ได้อย่างมั่นคง ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนา ทั้งภาคการผลิต การออกแบบ การบรรจุภัณฑ์ และด้านการบริหารจัดการให้เป็นมาตรฐานและ เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ อันจะส่งผลให้กลุ่ม เกษตรกร มีมาตรฐานการผลิต มีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น ตลอดจนการเพิ่มขึ้นของรายได้ของกลุ่มเกษตรกร ต่อไป (The Eleventh National Economic and Social Development Plan, 2011)

จากเหตุผลและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตรของกลุ่มผู้ผลิตพริก ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยและเป็นยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาและชัยภูมิ โดยผู้วิจัยมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มผู้ผลิตพริก รวมทั้งยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์จากพริก อีกทั้งเป็นการสร้างเสริมรายได้แก่เกษตรกรในท้องถิ่น และนำรายได้จำนวนมหาศาลสู่ประเทศ เพื่อความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงทางอุตสาหกรรมอาหารของประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสนับสนุนการแปรรูปพริกเพื่อการส่งออก
2. เพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายของประชาชนผู้ปลูกพริก
3. เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์พริก
4. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์พริก

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกระบวนการศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ใช้เทคนิคการวิจัยและพัฒนาแบบ R & D (The Research and Development)

มีความมุ่งหวังพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตรของกลุ่มผู้ผลิตพริก ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย และเป็นยุทธศาสตร์หลัก ในการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาและชัยภูมิ และมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายของกลุ่มผู้ผลิตพริก รวมทั้งยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์จากพริก อีกทั้งเป็นการสร้างเสริมรายได้แก่เกษตรกรในท้องถิ่น และนำรายได้จำนวนมหาศาลสู่ประเทศ เพื่อความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงทางอุตสาหกรรมอาหารของประเทศ โดยมีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรูปแบบเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา และการวิจัยเชิงสำรวจ และการสนทนากลุ่ม โดยเน้นความสำคัญของพลวัตของกลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อค้นหาการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตรของกลุ่มผู้ปลูกพริก จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ

4. สรุปผลการวิจัย

โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาสภาพการดำเนินการและสภาพปัญหาของการดำเนินการในการพัฒนา เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์พืชเกษตรพริก ซึ่งได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรผู้ปลูกพริกใน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ และอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์คือ

1. แนวทางการสนับสนุนการแปรรูปพริกเพื่อการส่งออก

1.1 การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โดยการเพิ่มศักยภาพการแปรรูปผลผลิตพริกให้กับเกษตรกร หรือกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพในการแปรรูปพืชเกษตรพริก ทั้งด้านความรู้ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์หรือสนับสนุนช่วยเหลือด้านงบประมาณในรูปแบบต่างๆ

1.2 สร้างผลิตภัณฑ์ดีจากวัตถุดิบที่ดี ต้องสร้างผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งเกษตรกรกลุ่มแปรรูปพริกต้องมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์พริกที่หลากหลายผู้บริโภคมีทางเลือก

1.3 เชื่อมโยงเครือข่ายการแปรรูปแบบครบวงจร ต้องมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค เพื่อให้ได้ข้อมูลและความร่วมมือในการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตพริก เพื่อให้บริหารจัดการวางแผนระบบการทำเกษตรพืชพริกได้อย่างเหมาะสม

2. แนวทางการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายของประชาชนผู้ปลูกพริก

2.1 กำหนดความชัดเจนของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ ควรมีการร่วมมือกันทำงานแบบบูรณาการโดยมีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นแกนกลาง เพื่อให้เกิดการรวมพลังในการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับภาคี

2.2 สร้างและสานสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น โดยอาจมีกิจกรรมสานสัมพันธ์ กิจกรรมแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล และเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีเกิดขึ้นระหว่างกันและกัน

2.3 การสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์สิ่งของหรือปัจจัยอย่างอื่นที่เอื้อและจำเป็นในกิจการต่างๆ ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพริก เช่น สนับสนุนชีวภัณฑ์ ยาบำรุงรักษาโรคพริก การอบรมให้ความรู้แก่กลุ่ม การสนับสนุนเรื่องอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรมของกลุ่ม เป็นต้น

2.4 สร้างภาวะผู้นำสู่การสร้างเครือข่าย สร้างภาวะผู้นำให้เกิดกับหัวหน้ากลุ่ม ให้ความเสียสละ ซื่อสัตย์ และอดทน มีลักษณะกระตือรือร้น มีศักยภาพในการโน้มน้าวและจูงใจ ทำให้สมาชิกร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน

3. แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์พริก

3.1 เพิ่มความหลากหลายในการแปรรูป อาจอยู่ในรูปแบบของการแปรรูปผลิตภัณฑ์พริกเป็นรูปแบบอื่น เช่น พริกอบแห้ง พริกป่น ทำน้ำพริก ทำซอสพริก เพื่อเพิ่มมูลค่าพริก

3.2 ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย ซึ่งวิธีการออกแบบบรรจุภัณฑ์นั้นถือเป็นการสร้างเพิ่มแรงจูงใจ ให้สะดวกตา ในการเลือกซื้อสินค้าที่แปรรูปมาจากผลผลิตพริก

3.3 จุดจำหน่ายสะดวกตาน่าซื้อขาย ต้องส่งเสริมให้มีการนำสินค้าที่ได้จากการแปรรูปนั้นออกวางขาย ณ สถานที่ต่างๆ ที่มีผู้คนผ่านไปมาและสามารถมองเห็นสินค้าได้ชัดเจน รวมไปถึงการส่งไปขาย ณ สถานที่ขายของฝากตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ทั่วประเทศ รวมไปถึงการสนับสนุนพัฒนาให้ก้าวไปถึงการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ

4. แนวทางการเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์พริก

4.1 กำหนดราคากลางที่ชัดเจน ภาครัฐต้องเข้ามาดูแลทั้งระดับชาติและระดับจังหวัด ในการกำหนดนโยบายให้มีราคากลางพริกให้เหมือนกับพืชเกษตรชนิดอื่นที่มีการประกาศราคากลางอย่างชัดเจน

4.2 สร้างโอกาสทางการตลาด หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนช่วยเหลือในการประชาสัมพันธ์หาช่องทางการตลาดจัดงานเพื่อให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพริกได้พบกับกลุ่มบริษัทแปรรูปพริกเป็นการเปิดโอกาสทางการตลาด

4.3 สร้างมาตรฐานและปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของตลาด เกษตรกรต้องพัฒนาการปลูกพริกให้ได้มาตรฐาน

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. แนวทางการสนับสนุนการแปรรูปพริกเพื่อการส่งออก เนื่องจากการเพาะปลูกพริกต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่ซึ่งต้องใช้เวลาและให้ความสำคัญกับการเพาะปลูกมาก จึงทำให้มีเวลาไม่เพียงพอที่จะ นำพริกมาแปรรูป การแปรรูปผลผลิตโดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการแปรรูปพริกสดให้เป็นพริกแห้ง ต้องสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเห็นประโยชน์ที่จะได้จากการแปรรูป การรับทราบอบรมเพิ่มความรู้จากหน่วยงานภาครัฐเรื่องการแปรรูปพริกให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภคและพัฒนาคุณภาพความสะอาดของผลิตภัณฑ์ อีกทั้ง สินค้าแปรรูปของเกษตรกร

ในพื้นที่ ยังมีสภาพการแข่งขันทางการตลาดที่ต่ำกว่าผลิตภัณฑ์ของบริษัทเอกชนทั้งด้านความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ การแข่งขันในการโฆษณา จึงทำให้ขาดช่องทางการตลาดในการสินค้าพริกแปรรูป แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์พริกให้เป็นที่ต้องการของตลาดผลิตภัณฑ์ต้องมีคุณภาพดีวิธีการที่ดี โฆษณาผลิตภัณฑ์ และพริกที่นำมาแปรรูปต้องได้มาตรฐาน Good Agricultural Practices เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค พริกปลอดภัย คัดสะอาด และมีคุณภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของกษมาพร พวงประยงค์ และนพพร จันทรนาชู (Phangprayong and Jantornnumcho, 2013) ได้ศึกษาผลการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการแปรรูปและผลิตภัณฑ์จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรสร้างผลิตภัณฑ์ ให้มีความแตกต่าง ปรับปรุงให้มีคุณภาพ และควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างการเรียนรู้ให้คนใน ชุมชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้คนนอกชุมชน แล้วนำมาพัฒนาและประยุกต์ใช้กับกลุ่มของตน

2. แนวทางการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายของประชาชนผู้ปลูกพริกภาครัฐต้องเห็นความสำคัญกับเกษตรกรผู้ปลูกพริกสนับสนุนการรวมกลุ่ม เพื่อรับงบประมาณสนับสนุนจากโครงการของภาครัฐ อบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องจากกรมวิชาการเกษตร เกษตรจังหวัด หรือเกษตรอำเภอ ให้รู้ถึงสิทธิประโยชน์ของการรวมกลุ่ม ของงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบล ทำโรงอบ

พริกที่จะใช้ประโยชน์ในการแปรรูปอบแห้งผลิตผลทางการเกษตร อีกทั้งแนวทางการพัฒนาในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีเงินงบประมาณที่สามารถสนับสนุนได้จะต้องเข้ารับการอบรมจากภาครัฐในการเขียนโครงการเพื่อของบประมาณ ต้องมีการสร้างและสานสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในชุมชนตั้งแต่สมาชิกในกลุ่มจนถึงผู้นำกลุ่ม ต้องดำเนินกิจกรรมระหว่างกลุ่มเพื่อให้เกิดกิจกรรม อีกทั้งยังต้องสร้างการมีภาวะผู้นำของกลุ่มเกษตรกรเพื่อนำไปสู่ความเข้มแข็งของกลุ่มและการสร้างเครือข่ายของกลุ่มเกษตรกรให้มีเกิดเครือข่ายในการประสานงานช่วยเหลือซึ่งกันและกันต่อไป

3. แนวทางแก้ไขและพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์พริก การขาดห้องเย็นในการเก็บพริกให้ได้นาน เนื่องจากผลิตพริกที่เกษตรกรได้ทำการเพาะปลูกนั้น ความนิยมในการขายผลผลิตจะเป็นการขายในลักษณะขายสด ซึ่งพริกสดที่เกษตรกรเก็บผลผลิตมาแล้วจะไม่สามารถเก็บรักษาพริกสดได้ไม่นาน เนื่องจากพริกจะเน่าเสียและคงความสดไว้ได้ไม่นาน ดังนั้นเกษตรกรมีความจำเป็นต้องรีบขาย ทันเมื่อมีการเก็บผลผลิต หากจะเก็บรักษาพริกสดไว้ให้ได้นานๆ ก็จำเป็นต้องอาศัยห้องเย็นในการเก็บรักษาพริกสดให้คงความสดและเป็นการยืดอายุของพริกสดให้ได้นานขึ้น สำหรับแก้ปัญหาในช่วงที่พริกสดราคาตกต่ำถ้าเกษตรกรขายก็ขาดทุนสามารถใช้บริการแช่พริกได้ทำให้ขยายเวลาในการเก็บรักษาไปได้อีกหลายเดือนสำหรับพริกสด

แต่ก็เป็นการเพิ่มต้นทุนเพราะการแช่พริกมีค่าบริการ ส่วนใหญ่เกษตรกรรายย่อยจะไม่มีเงินทุนในการนำพริกไปแช่ สำหรับห้องเย็นต้องลงทุนสูง ดังนั้น ในการแก้ปัญหาดังกล่าวก็ควรที่จะแปรรูปผลิตภัณฑ์พริกเป็นรูปแบบอื่น เช่น พริกอบแห้ง พริกป่น ทำน้ำพริก ทำซอสพริก เพื่อเพิ่มมูลค่าพริกและเก็บรักษาไว้ได้นานในช่วงที่พริกขาดตลาดมีราคาสูงขึ้นจึงนำออกขายเพิ่มโอกาสช่องทางในการตลาดมากขึ้น หรือสร้างผลผลิตพริกให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (Serirat, et al., 1995) ซึ่งได้กล่าวไว้ในการบริหารการตลาดยุคใหม่ว่า การสร้างมูลค่าเพิ่มนั้น ผู้ประกอบการจะต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ ให้มีคุณค่าในสายตาของลูกค้าทั้ง 4 ด้าน ซึ่งคุณค่าทั้ง 4 ด้านนี้เรียกว่า คุณค่ารวมสำหรับลูกค้า ได้แก่ คุณค่าด้านผลิตภัณฑ์ คุณค่าด้านบริการ คุณค่าด้านบุคลากร และคุณค่าด้านภาพลักษณ์

4. แนวทางการเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์พริกในระดับนโยบายภาครัฐต้องเข้ามาดูแลทั้งระดับจังหวัดและระดับชาติ ในการกำหนดนโยบายให้มีราคากลางพริกให้เหมือนกับพืชเกษตรชนิดอื่นที่มีการประกาศราคากลางอย่างชัดเจนมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศเพื่อแก้ปัญหาพ่อค้าคนกลาง และการต้องส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง สื่อสัตย์ต่อกลุ่ม มีความสามัคคีกัน ปลูกฝังให้เกษตรกรเห็นประโยชน์ในการรวมกลุ่ม และพลังอำนาจในการต่อรองจากการมีกลุ่มที่เข้มแข็ง เช่น การนำสมาชิกในกลุ่มเข้าอบรม หรือศึกษาดูงานในกลุ่มที่มีการบริหาร

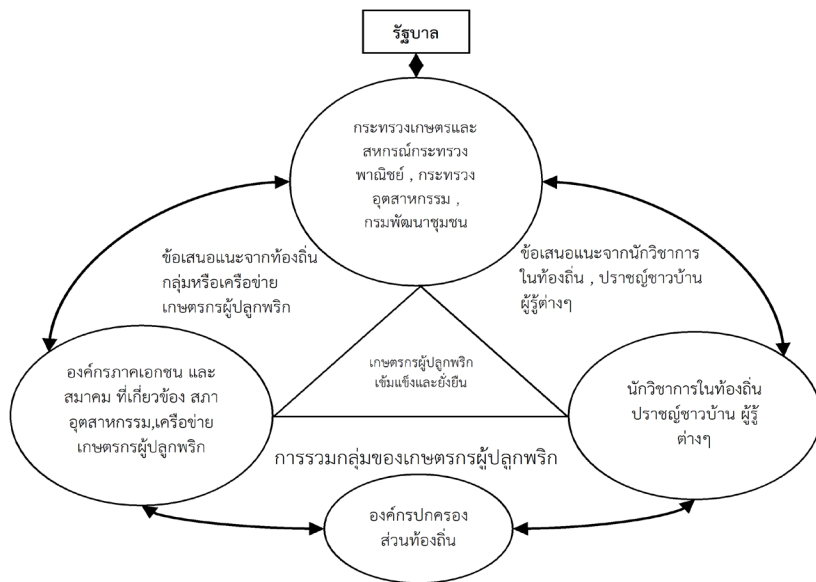

จัดการที่ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี เพื่อเป็นการกระตุ้นหรือชักจูงให้เกษตรกรทราบถึงการได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่ม และจะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของกลุ่มเมื่อกลุ่มเข้มแข็งก็มีอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้าคนกลางหรืออำนาจในการต่อรองต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนิภาพร มีชำนาญ (Michamnan, 2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์

ทางการตลาดของผู้ประกอบการไม้ดอกไม้ประดับ : กรณีศึกษา หมู่บ้านดงบัง อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ผู้ประกอบการไม้ดอกไม้ประดับได้ให้ความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับกลยุทธ์ทางการตลาดทั้ง 4 ด้าน โดยให้ระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านสถานที่ และช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด

ตัวแบบจากการสังเคราะห์งานวิจัย (Synthesis Model)

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออกของจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ ให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 1 เสนอตัวแบบโดยเกรียงศักดิ์ โชควรรกุล (Chokwarakul, 2017)

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออกของจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ ให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดเกี่ยวกับ

เกษตรกรผู้ปลูกพริกอย่างบูรณาการ คือ ต้องมองภาพให้กว้าง และต้องรู้ความต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกพริกว่าต้องการอะไร ซึ่งก็คือ การเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกพริกอย่างยั่งยืน ได้แก่ การเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพพริกให้สอดคล้อง

กับความต้องการของตลาด ยกกระต๊อบการผลิตลดต้นทุนการปลูกพริก กระบวนการจัดจำหน่ายทำการเชื่อมโยงผลผลิตเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับพริก และเพิ่มอำนาจทางการตลาดในการต่อรองราคา ซึ่งระบบในการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออก จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการตั้งแต่ระดับรัฐบาล ระดับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ระดับโรงงานแปรรูปพริก ระดับชุมชน ระดับครอบครัว และระดับบุคคลที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถนำทฤษฎีสามเหลี่ยมเข็มนาฬิกา มาประยุกต์ใช้ได้ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การสร้างความรู้หรือการทำงานทางวิชาการ ก่อให้เกิดพลังปัญญาที่เป็นฐานการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออก โดยมีนักวิชาการหลากหลายสาขาเข้ามาช่วยวิเคราะห์ข้อมูลทางวิชาการเพื่อย่อยข้อมูลเหล่านี้ แล้วนำเสนอต่อสาธารณชนให้เข้าใจและเรียนรู้ รวมทั้งทำการสังเคราะห์ความรู้ในการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออก ร่วมกับกลุ่มการเมืองและกลุ่มประชาสังคม จะช่วยผลักดันให้การนำนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออก ของจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดชัยภูมิไปปฏิบัติประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

2. การเคลื่อนไหวของสังคม เป็นตัวสร้างพลังประชาคม เป็นพลังพลเมืองที่เริ่มมีความเข้มแข็งและเข้ามามีส่วนร่วม ในการริเริ่มผลักดัน

ให้เกิดปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยกลุ่มประชาคม ประกอบด้วยกลุ่มผู้สนใจ กลุ่มผลประโยชน์ และองค์กรวิชาชีพ ตลอดจนกลุ่มที่รวมตัวกัน โดยมีจุดมุ่งหมายในผลประโยชน์สาธารณะ ต่างก็พัฒนาประสบการณ์และเริ่มขยายเครือข่ายเชื่อมโยงในประเด็นปัญหาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันได้ดีขึ้น

3. การเชื่อมโยงกับภาคการเมืองพลังทางการเมืองเป็นพลังที่สำคัญในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางนโยบาย งบประมาณ และกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องให้ตอบสนองต่อเจตนารมณ์ในการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออกได้ในสภาพการกระจายอำนาจทางการเมืองในปัจจุบัน กลไกการเมืองท้องถิ่นกำลังพัฒนาองค์กรขึ้นมาเป็นพลังทางการเมือง แยกย่อยรับผิดชอบภาระเชื่อมโยงกับการส่งเสริมความมั่นคงของแรงงานในแต่ละท้องถิ่น แม้จะยังเป็นสิ่งใหม่ของชุมชนท้องถิ่นที่เริ่มเข้ามารับบทบาทในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออก ในท้องถิ่นก็ตาม แต่หากช่วยกันสร้างสรรค์ศักยภาพและแสวงหาความชัดเจนในรูปแบบและบทบาทในการจรรโลงระบบทางการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออก ของแต่ละท้องถิ่นได้จริง ก็จะเป็นฐานพลังหลักสำหรับการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออก ได้เป็นอย่างดี

หากนำองค์ประกอบทั้ง 3 ประการ มาบูรณาการร่วมกันได้ ก็จะทำให้เกิดการ นำนโยบายทางการพัฒนาเครือข่ายและยกระดับ ผลิตภัณฑ์เกษตร “พริก” เพื่อการส่งออก ไปปฏิบัติ ให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

6. ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการแปรรูปพริกเพื่อการส่งออก การรวม กลุ่มสร้างเครือข่ายของประชากรผู้ปลูกพริก การเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์พริกและการเพิ่ม ช่องทางการตลาดของผลิตภัณฑ์พริกให้กับ เกษตรกรผู้ปลูกพริกในเขตจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ

2. ควรส่งเสริมการบทบาทการมี ส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการทำการ

เกษตรพริกระหว่างหน่วยงานราชการ และส่งเสริม การสร้างเครือข่ายระหว่างเกษตรกรผู้ปลูกพริก โดยใช้แนวทางการบูรณาการเพื่อให้เกิดการช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

3. ควรมีการสนับสนุนจากภาครัฐหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการกำหนดราคา กลางของผลผลิตพริกและมีการประกาศให้ผู้ เกี่ยวข้องทราบ และควรมีนโยบายการส่งเสริม ด้านราคาของผลผลิตพริกเพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกพริก มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4. ข้อมูลวิจัยนี้สามารถนำไปปรับปรุง การทำงาน รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการพัฒนาการประกอบอาชีพด้าน การเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกพริกได้ โดยการนำ ไปวิเคราะห์สรุปสถานการณ์การพัฒนา เพื่อใช้เป็น แนวทางการยกระดับผลิตภัณฑ์พริกต่อไป

References

- Michamnan, N. (2011). *Marketing Strategies of Flowers and Garden Trees Traders : a Case Study of Dong Bung Village, Mueang District, Prachinburi Province*. Faculty of Business Administration : Rajamangala Institute of Technology Thanyaburi.
- National Bureau of Agricultural Commodity and Food Standards. (2014). *KhonKaen University*. http://www.acfs.go.th/news_detail.php?ntype=09&id=6929. (Accessed 17 November 2014).
- Phangprayong, K. and Jantornnumcho, N. (2013). *The Development Approach of Small and Micro Community Enterprise Processing and Product Group Samutsongkram Province*. Bangkok : Silpakorn University.
- Serirat, S., et al. (1995). *Marketing Management*. Bangkok : Diamond in Business World.
- The Eleventh National Economic and Social Development Plan. (2012-2016). <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>. (Accessed 17 November 2011).